

TEZAUŢ LITURGIC
12 DECEMBRIE

VIATA
SF. IERARH
SPIRIDON,
EPISCOPUL
TRIMITUNDEI
CIPRULUI

ROMAN, 1993

12 DECEMBRIE

VIAȚA SF. IERARH SPIRIDON, EPISCOPUL TRIMITUNDEI

Insula Ciprului era patria minunatului Spiridon, care, născându-se din părinți simpli, era și el smerit cu inima și bun cu viața. În copilăria sa a fost păstor de oi și, crescând, s-a împărtășit nunții celei legiuite și s-a făcut tată de copii. El viețuia cu cinste și cu plăcere de Dumnezeu, urmând lui David în blândețe, lui Iacob în simplitatea inimii și lui Avraam în iubire de străini. Dar nu după mulți ani, murindu-i soția, cu osârdie slujea lui Dumnezeu prin fapte bune, iar averea sa o cheltuia spre odihna străinilor. În lume atât de mult a plăcut lui Dumnezeu, încât s-a învrednicit cu darul facerii de minuni, căci vindeca tot felul de boli, din cele cu anevoie de vindecat și izgonea duhurile rele din oameni, cu cuvântul. Pentru aceasta a fost ales episcop al cetății Trimitunde, care era o cetate vestită a Ciprului, în împărăția marelui Constantin și a lui Constantie, fiul său, unde făcea minuni preaslăvite.

Oarecând era în ostrovul acela secetă mare și uscăciune, iar uscăciunii îi urmă foametea și foametei, moartea; căci mulțime de popor murea de

foame. Pentru acea închidere a cerului, trebuia un Ilie sau un altul asemenea lui, ca să-l deschidă cu rugăciunea. Unul ca acela s-a arătat Sfântul Spiridon, care, văzând nevoia ce venea asupra poporului și milostivindu-se părintește spre cei ce piereau de foame, s-a rugat cu sârguință către preabunul Dumnezeu, Care îndată a umplut cerul cu nori, adunându-i de la marginile pământului. Apoi a fost lucrul cel mai minunat, ca să nu socotească cineva că ploaia s-a făcut din stihii, în chip firesc, căci multă vreme norii n-au dat ploaie, până ce iarăși sfântul a mai făcut rugăciune cu fierbințeală și atunci s-a vărsat ploaie mare pe pământ și n-a încetat multe zile, până când iarăși s-a rugat sfântul și s-a făcut senin.

Pământul s-a adăpat cu îndestulare și și-a dat roadele sale, căci s-au îmbelșugat țarinele, au rodit sadurile și grădinile și a fost după foametea aceea îndestulare multă prin rugăciunile plăcutului lui Dumnezeu, Spiridon. Peste câțiva ani, prin voia lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor, s-a făcut foamete în latura aceea și se bucurau bogații vânzători de grâu, pentru acea scumpete, căci aveau grâu strâns de mulți ani și, deschizându-și hambarele, au început a-l vinde scump. Atunci era în cetatea Trimitundeii un vânzător de grâu, nesățios de iubirea de argint și plin de lăcomie. Acela, câștigând cu neguțătoria prin alte părți mult

grâu și aducându-l cu corabia în cetate, nu voia să-l vândă cu acel preț, cu care se vindea în cetate, ci l-a pus în hambare, până când se va înmulți foametea în cetate, pentru ca să-l vândă mai scump și să câștige avere mai multă.

Fiind foamete mare și din zi în zi înmulțindu-se, bogatul acela a început a vinde griul său foarte scump. Atunci a venit la dânsul un sărac, cerând și rugându-l cu lacrimi să-l miluiască și să-i dea puțin grâu, pentru ca să nu moară de foame cu copiii și femeia sa. El, fiind cuprins de nemilostivire și de pofta aurului, n-a vrut să miluiască pe sărac, ci a zis către dânsul: „Să mergi ca să aduci prețul și vei avea ceea ce vei cumpăra”. Săracul, slăbind de foame, a venit la Sfântul Spiridon cu plângere spunându-i despre sărăcia lui și despre nemilostivirea bogatului. Iar sfântul a zis: „Nu plânge, ci mergi în casa ta, pentru că așa grăiește Duhul Sfânt, că dimineața se va umple casa ta de grâu; iar pe bogatul acela îl vei vedea rugându-se de tine și dându-ți grâu fără plată”.

Săracul, socotind că i-a zis sfântul aceasta numai pentru mângâierea necazului său, văzându-și deșartă și fără folos nădejdea sa, precum i se părea, s-a dus la casa sa suspinând. Cum s-a făcut noapte, prin porunca lui Dumnezeu s-a vărsat ploaie mare pe pământ, iar hambarele bogatului

nemilostiv și iubitor de argint au căzut și apa a luat tot grâul. Nemilostivul vânzător de grâu, cu ai săi, a alergat prin toată cetatea, strigând și rugând pe toți ca să-i dea ajutor, spre a nu ajunge sărac. Dar oamenii, văzând grâul risipit pe drumuri, au început a-l strânge și a-l duce la casele lor. Asemenea și săracul acela care ceruse ieri, și-a adunat grâu din destul, pe care, văzându-l bogatul, a început a-l ruga să ia cât va voi. Așa a pedepsit Dumnezeu nemilostivirea bogatului, iar sărăcia și foametea săracului a mângâiat-o, după proorocirea sfântului.

Un plugar oarecare cunoscut sfântului, în acea vreme de foamete, a mers la același nemilostiv bogat, care încă mai avea alte hambare pline de grâu, cerând pentru hrană grâu pe datorie, făgăduind că-i va da cu dobânda în vremea secerișului. Acela, neînvățându-se minte cu pierderea grâului celui dintâi, neschimbându-se din zgârcenia sa și neîndreptându-se, și-a închis inima cu nemilostivire și înaintea acestui sărac, încât nu voia să audă de rugămintea lui, cea cu sânguință și a zis către dânsul: „Nu vei lua de la mine fără aur nici un bob de grâu”. Auzind săracul acestea, lucrător de pământ fiind, a mers plângând la arhiereul lui Hristos, Spiridon, spunându-i necazul său. Arhiereul, mângâindu-l cu cuvintele sale, i-a dat drumul acasă. Apoi a doua zi a mers

singur la plugarul acela, ducându-i un bulgăre mare de aur. De unde a luat aurul acela mai pe urmă se va vedea. Deci, punând aurul acela în mâinile plugarului, a zis: „Du-te, frate, la bogatul vânzător de grâu și dă-i acest bulgăr de aur ca zălog, ca să-ți dea pe datorie grâu, cât va fi spre trebuința ta. Și când va veni secerișul și te vei îndestula cu pâine, atunci, răscumpărând zălogul acesta, iarăși îl vei aduce la mine”.

Luând săracul aurul din mâinile arhiereului, s-a dus cu sârguință la acel bogat. Acela, cum a văzut aurul, s-a bucurat, fiind iubitor de aur și îndată a dat pe datorie grâu săracului cât îi trebuia. După aceasta, trecând vremea foametei, apoi fiind îmbelșugare și sosind secerișul, plugarul a dat cu dobânda grâul bogatului și răscumpărând zălogul, l-a dus cu mulțumire Sfântului Spiridon. Sfântul, luând aurul, s-a dus în grădina sa și l-a luat cu sine și pe plugar, zicând: „Vino cu mine, frate, ca să dăm acesta împreună Celui ce cu bună îndurare ni l-a dat nouă cu împrumut”. Deci, intrând în grădină împreună cu plugarul și punând aurul lângă gard și-a ridicat ochii în sus, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Care numai cu singură voia Ta, toate le faci și le prefaci; Cela ce odinioară în fața împăratului Egiptului, toiagul lui Moisi l-ai prefăcut în șarpe, Însuți și aurul acesta, precum atunci l-ai prefăcut într-acest chip, așa și acum

poruncește să se întoarcă la chipul său cel dintâi, pentru ca și acest om să cunoască, cita purtare de grijă ai Tu pentru noi și cu fapta să se învețe ceea ce este scris în dumnezeiasca Scriptură: Că toate oricâte voiește Dumnezeu, le face”.

Astfel, rugându-se el, îndată aurul acela luând puterea de ființă, a început a se mișca și se vedea întorcându-se și târându-se ca un șarpe. Și așa, șarpele care mai înainte se făcuse aur prin atingerea mâinilor sfântului, prin minune iarăși s-a prefăcut șarpe, din aur. Plugarul, văzând acea minune, tremura de frică și căzând la pământ, se socotea pe sine nevrednic de o facere de bine ca aceea. Deci, șarpele acela a intrat în vizuina sa, iar plugarul s-a întors la casa sa cu mulțumire, înspăimântându-se de mărimea minunilor lui Dumnezeu, care s-au făcut prin rugăciunile sfântului.

Un prieten îmbunătățit al fericitului, din zavistia unor oameni răi, a fost clevetit la judecătorul cetății și pus în temniță; apoi a fost osândit chiar la moarte, fără de vină. Deci, înștiințându-se Sfântul Spiridon, s-a dus să izbăvească pe prietenul său de la moartea cea fără de vină. Atunci era vreme ploioasă și un râu care era în cale, revărsându-se, nu era cu înlesnire cuiva a-l trece. Făcătorul de minuni, aducându-și aminte de Isus al lui Navi

cum a trecut Iordanul cu chivotul legii ca pe uscat, în vremea când era plin de apă și crezând în același Dumnezeu atotputernic, a zis către râu, poruncindu-i ca unei slugi: „Stai! Stăpânul cel de obște îți poruncește, ca să trec eu și să scape bărbatul pentru care mă grăbesc”.

Aceasta zicând sfântul, îndată a stat râul, oprindu-și repejunile apei și a făcut cale uscată sfântului și nu numai lui, ci și celor ce mergeau cu el, care au alergat înainte la judecător, vestindu-i venirea sfântului și minunea care s-a făcut pe cale. Judecătorul, auzind acestea, îndată l-a liberat pe cel osândit și l-a dăruit pe el sfântului sănătos. Deci vedea cuviosul, cu ochii mai înainte-văzători, greșelile cele ascunse ale oamenilor. Căci odihnindu-se pe cale la un primitor de străini, o femeie oarecare, ce era robită de dragostea trupească și păcătuia în taină cu un oarecare. Aceea a voit să spele picioarele sfântului. Iar el, știind faptele ei, a zis către dânsa: „Nu te atinge de mine, femeie”. Aceasta a zis, nu urând pe cea păcătoasă sau lepădându-se de ea. Căci cum ar urî pe cei păcătoși, fiind ucenic al Domnului, Care a mâncat și băut împreună cu vameșii și păcătoșii? Ci, pentru ca să o facă pe ea să-și aducă aminte de păcatele sale și să se rușineze de faptele și de cugetele ei cele necurate.

Când acea femeie mai vârtos se nevoia, vrând a se atinge de picioarele sfântului ca să le spele, atunci, fiindu-i jale de pierderea ei, sfântul, cu blândețe și cu iubire de oameni, o muștră, aducându-i aminte de păcatele ei și povățuind-o către pocăință. Iar ea, mirându-se și spăimântându-se că cele ascunse și cele nearătate ale ei, nu sunt tănuite înaintea ochilor celui mai înainte-văzător al omului lui Dumnezeu, umplându-se de rușine și umilindu-se cu inima sa, a căzut la picioarele sfântului și nu cu apă, ci cu lacrimi le spăla pe ele și faptele sale cele muștrate, cu buzele sale le mărturisea. Deci, ea făcea ceea ce a făcut odinioară desfrânata din Evanghelie. Iar el i-a grăit ei, cele ce Domnul cu milostivire, a zis odinioară: Îndrăznește fiică, iertate-ți sunt păcatele tale. Și iarăși: Iată te-ai făcut sănătoasă, de acum să nu mai greșești. Dintr-acel ceas, femeia aceea și-a îndreptat spre bine viața sa și s-a făcut și altora spre folos.

De vreme ce numai din minuni s-a cunoscut viața sfântului, se cuvine a ști și râvna lui pentru dreapta credință; deci cuvântul ce ne stă înaintea va arăta. Împărățind marele Constantin cel întâi între împărații creștini, în a șasea sută și treizeci și șase de ani de la împărăția lui Alexandru, feciorul lui Filip, iar de la Hristos trei sute douăzeci și cinci, s-a adunat în Niceea acel preaslăvit sobor al Sfinților Părinți, ca să condamne pe Arie, cel fără de

Dumnezeu, care cu rea-credință zicea că Fiul lui Dumnezeu este făptură, iar nu Făcător și să hotărască că Fiul este deoființă cu Tatăl. Cei ce ajutau hula lui Arie, erau episcopii cei mai însemnați: Eusebie al Nicomidiei, Maris al Calcedonului și Teognie al Niceei. Acești oameni înrăutățiți, urmând cu totul nebuniei lui Arie, bârfeau, zicând că Fiul lui Dumnezeu este creat ca orice om.

Începătorii cei ce se luptau pentru dreapta credință, cei împodobiți cu viața și cu învățătura erau aceștia: Marele între sfinți Alexandru, care era încă preot și în vremea aceea ținea locul Sfântului Mitrofan, patriarhul Constantinopolului, nefiind acolo acesta, fiindcă zăcea pe patul durerii; apoi slăvitul Atanasie, care nu era încă împodobit cu rânduiala preoțească și ținea slujba diaconiei în biserica Alexandriei. Pentru această pricină nu puțină neîmpăcare era asupra lor, din partea zavistnicilor, căci nefiind cinstiți cu treaptă episcopiei covârșeau pe alții în înțelegerea credinței. Atunci era împreună cu dânșii și acest mare Spiridon, a cărui viață și dar care locuia într-însul, era mai de folos și mai puternic, pentru înduplecare spre cele de folos, decât gurile altora și decât legăturile silogismelor cele cu meșteșug împletite ale ritorilor. Încă în acel sobor, cu voia împăratului, erau și filosofi elini, care se numeau

peripatetici, între care era un înțelept care-l ajută pe Arie, care tăia ca și cu o sabie ascuțită de amândouă părțile și se mândrea cu limba sa de sofist, sînguindu-se a râde de învățatura celor dreptcredincioși.

Cu acel filosof a cerut a se întreba Sfântul Spiridon, fiind bărbat neînvățat, care numai pe Hristos știa și pe Acesta răstignit. Iar Sfinții Părinți, știind învățatura lui, căci n-a avut cât de puțină învățătură elinească, îl opreau, să nu îndrăznească a se întreba cu acel sofist, care era meșter la cuvinte. Dar acesta, știind ce poate înțelepciunea cea de sus și cât sunt de neputincioase puterile înțelepciunii omenești, s-a apropiat de bărbatul acela, zicându-i: „În numele lui Iisus Hristos, o, filosofule, ia aminte la mine și ascultă cele ce voiesc a-ți spune”. Filosoful a zis: „Vorbește și te voi asculta”. Sfântul a început a vorbi zicând: „Unul este Dumnezeu Care a făcut cerul și pământul, pe om din pământ l-a zidit și toate celelalte, cele văzute și nevăzute le-a așezat cu Cuvântul și cu Duhul Său. Pe acel Cuvânt Îl credem și noi, că este Fiul lui Dumnezeu, Care S-a milostivit de rătăcirea noastră, S-a născut din Fecioară, a viețuit cu oamenii, a pățimit, a murit pentru mântuirea noastră, a înviat și împreună cu El a înviat neamul omenesc. Pe Acesta Îl așteptăm să vină, să judece pe toți cu dreptate și să răsplătească fiecăruia după

vrednicie și-L credem că este de o ființă cu Tatăl, împreună șezător și asemenea cinstit. Acestea astfel le mărturisim fără ispitire și încercare și nici tu nu îndrăzni a ispiti cum sunt acestea; pentru că acestea covârșesc înțelegerea ta și sunt mult mai înalte decât toată cunoștința”.

Apoi, tăcând puțin, a zis: „Nu ți se pare și ție a fi acestea astfel, o! filosofule? Pentru ca să te încredințezi de adevăr, ia aminte la acest mic lucru, măcar că nu se cade să asemănăm firea cea îndumnezeită și mai presus de ființă, cu făptura zidită și stricăcioasă. Dar, de vreme ce ochii sunt mai credincioși decât urechile și cel care este puțin credincios, nu crede cu înlesnire, dacă nu va vedea ceva cu ochii cei trupești, pentru aceasta voiesc să vă încredințez pe față cu această cărămidă, care este alcătuită din trei.

Acestea zicând sfântul, a făcut semnul Sfintei Cruci cu dreapta, având în stânga cărămida și a zis: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”. Și îndată strângând cărămida, o! prea slăvită minune! focul s-a ridicat în aer, apa s-a vărsat pe pământ, iar lutul a rămas în mâinile sfântului. Cei ce vedeau s-au înspăimântat și mai vârtos filosoful, care, înspăimântându-se cu sufletul, tăcea, ca și cum nu mai știa să vorbească, neavând gură s-o deschidă împotriva cuvintelor sfântului, în care

lucra o putere dumnezeiască, încât s-au împlinit cele scrise: „Nu stă în cuvânt împărăția lui Dumnezeu, ci în putere”.

Apoi, filosoful a zis: „Cred că așa sunt cele grăite de tine”. Atunci bătrânul a zis: „Vino dar și primește semnul sfintei credințe”. Iar filosoful întorcându-se către prietenii și către ucenicii săi, a zis: „Ascultați-mă: până când era cu mine întrebarea din cuvinte, am adus cuvinte împotriva cuvintelor, iar cu meșteșugul iubirii de întrebare, biruiam pe cele puse înainte. Dar de când, în locul cuvintelor, a ieșit din gura acestui bătrân puterea și facerea minunii, nimic nu mai pot cuvintele împotriva puterii, pentru că nu poate sta omul împotriva lui Dumnezeu. Deci, dacă și dintre voi cineva poate să înțeleagă că mine, să creadă în Hristos și, împreună cu mine, să urmeze acestui bătrân, prin a cărui gură Dumnezeu a grăit”.

Astfel, filosoful acela, primind credința creștinească, se bucura că a fost biruit de sfântul bătrân spre folosul său și se bucurau toți cei binecredincioși, iar cei răucredincioși s-au rușinat.

Săvârșindu-se acel mare sobor al Sfinților Părinți și fiind biruit și lepădat Arie și fiecare întorcându-se într-ale sale, s-a întors și Sfântul Spiridon la casa sa. În acea vreme a murit Irina, fiica lui, care

înflorise cu tinerețile și vremea vieții sale și-a petrecut-o în feciorie curată, încât era vrednică de camera cea cerească. Atunci a venit la sfântul o femeie plângând și spunând că a dat fiicei lui, Irina, un odor de aur, spre păstrare; dar de vreme ce ea a murit, a rămas odorul ascuns, neștiut de nimeni. Sfântul Spiridon, căutând pretutindeni prin casa sa odorul, cel ascuns nu l-a aflat; apoi, văzând lacrimile și tânguirea femeii și fiindu-i milă de ea, a mers la mormântul fiicei sale, împreună cu casnicii săi și a strigat către cea moartă, precum odinioară Hristos lui Lazăr, zicându-i: „Fiică, Irino, unde este odorul cel de aur, care ți s-a încredințat spre păstrare?”. Iar ea, ca dintr-un somn lung deșteptându-se, a răspuns: „În cutare loc al casei (spunând numele locului) l-am ascuns pe el”. Și iarăși a zis către dânsa sfântul: „Dormi de acum, fiica mea, până când te va deștepta pe tine Domnul tuturor, la învierea cea de obște”. Atunci s-au cuprins de frică toți cei ce erau acolo, minunându-se și înspăimântându-se de acea minune preaslăvită, iar sfântul, aflând odorul în locul cel spus, l-a dat acelei femei.

După aceasta, murind marele Constantin și împărțind fiilor săi împărăția, a luat Răsăritul fiul cel mijlociu, Constantie. Acesta, fiind în cetatea cea mare, Antiohia Siriei, a căzut într-o boală grea, pe care nu puteau să o vindece doctorii. Deci, lăsând

împăratul cel bolnav pe doctori, a alergat cu rugăciune către Dumnezeu, Care poate tămădui sufletele și trupurile și de la El își cerea cu sânguință tămăduire bolii sale. Atunci a avut o vedenie: într-o noapte un înger arătându-i o ceată de mulți sfinți episcopi, în mijlocul lor i-a arătat doi mai aleși, care păreau a fi celorlalți povățuitori și începători; deci, aceia, îi spunea lui îngerul, sunt tămăduitorii bolii tale.

Deșteptându-se împăratul din somn și gândind la ceea ce văzuse, nu cunoștea cine erau cei pe care-i văzuse. Căci cum putea cunoaște pe aceia, al căror nume și patrie nu erau lui știute? Și mai ales când unul dintre ei încă nici nu era episcop și nici nu avea să fie episcop, dar acum se arăta a fi într-o dregătorie. Deci a fost în nepricepere multă vreme. Apoi, primind sfat, a adunat la sine pe episcopii din cetățile din împrejur și căuta să-i cunoască pe dânșii și pe cei doi episcopi ce îi văzuse în vis, însă nu i-a aflat. Iarăși a chemat pe mai mulți, din locuri și mai îndepărtate, dar nici între aceia nu i-a aflat. După aceea a trimis în toată lumea ca să se adune la dânșul episcopii din toată stăpânirea sa.

Deci, a ajuns acea poruncă împărătească - sau mai bine zis acea rugămintă - și în insula Cipru, la fericitul Spiridon, episcopul Trimitundeii, căruia i s-

a descoperit prin vedenie de la Dumnezeu, toate cele despre împărat. Sculându-se Sfântul Spiridon, a mers la împărat, luând cu sine pe ucenicul său Trifilie, cu care s-a arătat împăratului în vedenie. Iar Trifilie, precum am zis, încă nu era episcop. Ajungând în Antiohia au intrat în palatele împărătești. Sfântul episcop era îmbrăcat în haine simple și purta în mână un toiag de finic și mitră pe cap, cum și un văscior de lut atârnat la piept, precum era obiceiul celor ce viețuiau în Sfânta Cetate a Ierusalimului, în care obișnuiau a purta untdelemn din Sfânta Cruce.

Astfel, intrând el, una din slugile cele însemnate din palatele împărătești, văzându-l că pe unul din cei săraci, a râs de dânsul și, nelăsându-l să intre, l-a lovit peste obraz; iar el, fiind fără răutate după cuvântul Domnului i-a întors lui și cealaltă parte. Acela, cunoscându-l că este episcop și văzându-și greșeala să, și-a cerut iertare cu smerenie, pe care a și căpătat-o. Ajungând sfântul înaintea împăratului, acesta pe dată l-a cunoscut, pentru că în acel chip l-a văzut în vis. Sculându-se de la locul său, s-a apropiat și s-a închinat robului lui Dumnezeu, rugându-l cu lacrimi, să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul și să-i vindece boala.

Sfântul Spiridon, cum s-a atins de haina împăratului, îndată s-a făcut sănătos și s-a

bucurat de tămăduirea sa, câștigata prin rugăciunile sfântului, iar împăratul l-a cinstit foarte mult și toată ziua aceea s-a veselit împreună cu dânsul, făcând ospăț bunului doctor. Iar Trifilie se minuna foarte mult de toată slava împărătească, de frumusețea palatelor și de starea înaintea a dregătorilor, când ședea împăratul și de toată rânduiala cea minunată a aurului, cum și de slujirea celor cu haine luminate. Iar Spiridon a zis către dânsul: „Ce te minunezi, frate? Oare mândria și slava împărătească fac pe împărat mai drept decât alții? Oare nu moare împăratul întocmai cum moare fiecare din săraci și se dă îngropării? Oare nu va sta ca oricare înaintea înfricoșatului Judecător? Pentru ce cinstești cele trecătoare, ca și cum ar fi neschimbate și te minunezi de cele ce sunt de nimic, când mai ales se cuvine a căuta pe cele ce sunt nematerialnice și veșnice și a iubi slava cea cerească și nepieritoare?”.

Apoi a învățat și pe împărat destul, ca să-și aducă aminte de facerea de bine a lui Dumnezeu și să fie bun către cei ce sunt sub stăpânirea lui; către cei ce greșesc să fie milostiv, către cei ce se roagă, să fie grabnic împăciuitoare, bun dătător celor ce le trebuiește ajutor și tuturor să le fie ca un părinte, cu bună îndurare plecându-se către fiecare și îndată întinzând mâna. Că dacă nu împărățește cineva în acest chip, apoi se poate numi mai drept

tiran, decât împărat. În sfârșit, l-a învățat să ție tare și să păzească cele ce se cuvin dreptei credințe, neprimind nimic de la potrivnicii Bisericii lui Dumnezeu.

Vrând împăratul să mulțumească sfântului pentru tămăduirea adusă prin rugăciunile lui, îi dădu mulțime de aur, dar el n-a vrut să primească, zicând: „Nu se cuvine, împărate, a-mi răsplăti cu așa urâciune, în loc de dragoste; pentru că ceea ce s-a făcut prin mine pentru tine, dragoste este. Căci a lăsa casa și a veni pe acest noian al mării și a răbda asprimea de iarnă și de vânturi, oare aceasta nu este dragoste? Și pentru toate acestea, oare voi primi ca răsplată aur, care este pricinuitor a toată răutatea și care lesne pierde toată dreptatea?”. Astfel zicând, sfântul nu a vrut să primească nimic. Însă, fiind silit de rugămintea cea multă a împăratului, a primit să ia ceva, dar nu să țină la dânsul, pentru că cele ce le-a primit, îndată le-a împărțit săracilor, care le trebuiau.

Prin sfătuirea acestui sfânt, împăratul Constandie a scutit de dări preoții, diaconii, tot clerul și slujitorii bisericii, judecînd a fi lucru necuvios, că slujitorii Împăratului Celui fără de moarte, să dea dajdie împăratului celui muritor.

Ieșind sfântul de la împărat și întorcându-se într-ale sale, a fost primit în casa unui oarecare iubitor de Hristos. Acolo a venit la dânsul o femeie străină, care nu știa să vorbească grecește, aducând pe brațele sale pe fiul său mort, pe care, punându-l lângă picioarele sfântului, plângând și neștiind nimeni limba ei, numai lacrimile adevereau că pentru fiul ei cel mort se roagă de sfânt să-l învieze. Iar el, temându-se de slavă deșartă, se lepăda de un lucru așa minunat. Însă, fiind milostiv, se biruia de amară tânguire a celei ce plângea și a întrebat pe diaconul său Artemidot: „Ce să facem, frate?”. Iar acela a răspuns: „Pentru ce mă întrebi, părinte? Ce altă poți face, decât numai să chemi pe Hristos, dătătorul de viață, care de multe ori a ascultat rugăciunile tale; că dacă pe împărat l-ai vindecat, oare vei putea pe săraci și nenorociți să-i treci cu vederea?”.

Arhiereul, pentru un sfat bun ca acesta, spre mai multă milostivire s-a înduplecat, a lăcrimat și, plecându-și genunchii, s-a rugat cu fierbințeală lui Dumnezeu. Iar Acela, Care prin Elisei și prin Ilie a dăruit viața fiului saretencii și fiului somanitencii, a ascultat și pe Spiridon și a întors duhul de viață în pruncul străinei, care, înviind îndată, a început a plânge. Maică, dacă a văzut pe fiul ei viu, îndată, de bucuria cea peste măsură, a căzut moartă. Pentru că nu numai durerea cea mare și necazul

inimii omoară pe om, ci uneori și bucuria cea peste măsură face același lucru. Deci femeia aceasta a murit de bucurie, iar cei ce priveau spre dânsa, după bucuria cea mare pentru învierea pruncului, îndată le-a venit întristare și lacrimi. Atunci, iarăși a zis sfântul către diacon: „Ce vom face?”. Iar acela iarăși i-a dat sfatul cel dintâi și sfântul s-a întors la rugăciune, ridicându-și ochii către cer și mintea înălțându-și către Dumnezeu, se ruga Celui ce dă morților viață și numai cu singura Sa voie toate le preface. Apoi a zis către ceea ce zăcea moartă pe pământ: „Scoală-te și stai pe picioarele tale”; iar ea, deșteptându-se ca din somn s-a sculat și și-a luat fiul cu mâinile sale viu. Apoi a poruncit sfântul femeii și celor ce se întâmplaseră acolo, să nu spună nimănui de ceea ce au văzut și s-a făcut, iar diaconul Artemidot, după mutarea de veci a sfântului, a dat acestea spre auzul tuturor credincioșilor, neascunzând măririle și puterile lui Dumnezeu ce se făcuseră prin marele plăcut al lui Dumnezeu, Spiridon.

Întorcându-se sfântul acasă, a venit la dânsul un oarecare om, vrând să cumpere din turma lui o sută de capre. Și sfântul i-a zis să aducă mai întâi prețul cel rânduit și apoi să ia ceea ce a cumpărat. Dar el, dând prețul pentru nouăzeci și nouă de capre, a tănuțit una, socotind că nu va cunoaște sfântul despre aceea, a cărei bunătate de inimă

era străină de grija cea mare a vieții. Deci, mergând amândoi în ocolul dobitoacelor, sfântul a zis către negustor ca să ia atâtea capre pentru cât a dat prețul. Despărțind o sută de capre, le-a scos din ocol și una din acelea, ca o pricepută și roabă bună, cunoscându-se că este nevânduta de stăpânul său, s-a întors degrabă și a alergat iarăși în ocol. Negustorul, prinzind-o a tras-o după dânsul; iar capra, smulgându-se iarăși, a fugit în ocol. Așa de două și de trei ori se smucea din mâinile lui și fugea în ocol, iar el o scotea cu sila și mai pe urmă a luat-o pe umeri și o ducea într-ale sale. Dar capra, zbierând și bătându-l cu coarnele peste cap, se zvârcolea încât se mirau toți câți erau acolo. Sfântul Spiridon, pricepând lucrul și nevrând înaintea tuturor a muștra pe negustorul cel viclean, a zis către dânsul cu blândețe: „Vezi, fiule, că nu în zadar face dobitocul acesta unele ca acestea, căci nu suferă a fi dus la casa ta. Oare n-ai oprit prețul care se cuvenea pentru dânsa și iată pentru aceea se smulge din mâinile tale și fuge la ocol?”. Deci acela, rușinându-se, și-a mărturisit păcatul și și-a cerut iertare. Apoi dând prețul și-a luat capra și aceea mergea acum singură după dânsul în liniște la casa aceluia ce o cumpărase pe dânsa, întrecând la mers pe stăpânul său cel nou.

În insula aceea era un sat care se numea Eritra, departe de mitropolia Constandiei, nu mai mult de

treizeci de stadii. Acolo mergând marele Spiridon pentru oarecare trebuință, a intrat în biserică și a poruncit unui diacon din cei ce erau acolo, să facă o sfântă rugăciune pe scurt, pentru că sfântul se ostenise de calea cea îndelungată, mai ales că era vremea secerișului și era arșiță mare. Iar diaconul acela cu zăbavă făcea ceea ce i se poruncise și cu dinadinsul lungă rugăciunea, citind și cântând cu mândrie și mărimdu-se în deșert cu glasul său.

Deci fericitul, uitându-se la el, deși era bun cu firea, îl ocări cu asprime, zicându-i: „Taci!”. Și îndată i s-a legat limba, încât nu numai glasul, ci și vorba și-a pierdut și stă mut ca unul fără limbă. Atunci li s-a făcut frică la toți care erau acolo, apoi s-a auzit despre aceea în tot satul și s-au adunat toți să vadă acea minune, iar diaconul a căzut la picioarele sfântului rugându-se în tăcere, ca să i se dezlege limba. Se mai rugară pentru dânsul și acei prieteni ai lui și rudenii, încât abia l-au îmblânzit, pentru că sfântul era aspru cu cei mândri și măreți în deșert. Deci l-a iertat și, dezlegându-i limba, i-a dat și graiul. Însă a lăsat oarecare semn al cercetării, nelimpezindu-i limba cu totul, pentru că l-a lăsat cu glas mic, zăbavnic la limbă și poticnindu-se la vorbă, ca să nu se mai mădrească cu glasul său, nici să se mai mărească în deșert cu vorbă sa cea limpede.

Altădată acest dumnezeiesc bărbat, fiind în cetatea sa, a intrat în biserică la Vecernie și s-a întâmplat atunci că nu era popor în acolo, decât numai slujitorii bisericești. Apoi a poruncit să se aprindă făclii multe și candelă, iar el singur stătea înaintea altarului, bucurându-se cu duhul. Deci când a strigat după obicei: „Pace tuturor”, nefiind popor ca să dea răspunsul cel obișnuit la cuvintele zise de arhieru, îndată s-a auzit din înălțime, strigând: „Și duhului tău”. Și era glasul acela dulce și potrivit, covârșind toată cântarea omenească cea dulce. Iar diaconul care zicea ecteniile s-a speriat, auzind la fiecare ectenie o cântare dumnezeiască de sus, cântând: „Doamne miluiește”. Glasul acela se auzea și de cei ce erau departe de biserică, încât alergau cu sârguință la acel glas dulce și prea minunat și, apropiindu-se de ușă, îndulcea mai mult urechile și inimile lor acea cântare străină. După ce au intrat în biserică, n-au văzut pe nimeni, decât numai pe arhieru cu puțini slujitori bisericești; apoi acea cântare bisericească nu se mai auzea de nimeni și se minunau foarte mult.

Altădată, sfântul stând în biserică la cântarea Vecerniei, n-a ajuns untdelemn în candelă și era să se stingă, că nu se găsea atunci deloc untdelemn în biserică. Deci se mârșea sfântul de aceasta, că nu cumva, stingându-se candela, să înceteze cântarea Vecerniei și să se sfârșească pravila cea

obișnuită a bisericii. Dar Dumnezeu, Care face voia celor ce se tem de El, a făcut să izvorască în candelă untdelemn, precum altădată în vasul văduvei, în zilele lui Ilie. Iar slujitorii, aducând vase le puneau dedesubt, pentru că untdelemnul curgea din candelă și s-au umplut acele vase cu untdelemn sfințit, ce era plin de darul lui Dumnezeu.

În Cipru era o cetate ce se numea Chirina; nu aceea care este în Livia, ci alta cu același nume, la care mergea sfântul din Trimitunda pentru oarecare trebuință. Atunci mergea cu dânsul și Trifilie, ucenicul lui, fiind episcop în Levcusia Ciprului. Trecând ei muntele ce se numește Pentadactil și ajungând la un loc ce se zice Parimna, care este frumos, cu multă verdeață și cu multe fructe, Trifilie, bucurându-se de acel loc, a poftit ca și el să se facă stăpânul unui sat din Parimna și să-l câștige în cuprinsul bisericii sale. Deci cugeta la aceasta îndelung, întru inima sa.

Dar nu s-a tănuit acel cuget al lui Trifilie înaintea ochilor celor mai înainte-văzători ai lui Spiridon, pe care marele părinte înțelegându-l cu duhul, a zis: „Pentru ce o! Trifilie, cugeți neîncetat cele deșarte, poftind sate și vii, care cu adevărat nu sunt de nici un preț, ci numai că se văd și cu părere atrag inima omenească spre pofta lor? Avem avuție în cer

nefurată, avem locaș nefăcut de mâini; pe acelea caută-le, cu acelea îndulcește-te, mai înainte de vreme, prin gândirea la Dumnezeu, care nu pot să treacă de la unul la altul, că cel ce se face odată stăpân acelora, are moștenirea care niciodată nu pierе”. Acestea auzindu-le Trifilie, mult s-a folosit și după aceea altă viață a avut, încât s-a făcut vas ales al lui Hristos, precum odinioară Pavel și de nenumărate daruri dumnezeiești s-a învrednicit. Astfel fiind foarte îmbunătățit, marele Spiridon și pe alții îi povățuia către fapte bune, pentru că sporeau învățăturile lui la cei ce le primeau, iar celor ce le lepădau li se întâmpla sfârșit rău, precum ne va arăta cuvântul ce ne stă înainte și va urma.

Un corăbier locuitor în aceeași cetate a Trimitundeii, plutind în oarecare lături pentru negustorie, a zăbovit acolo douăsprezece luni. În acea vreme femeia lui, fiind o desfrânată, a zămislit în pânțec. Întorcându-se negustorul la casa sa și văzând pe femeie însărcinată, a cunoscut că a păcătuit și, umplându-se de mânie, o bătea nevrând să mai viețuiască cu dânsa și o izgonea din casa sa. Apoi, mergând la arhiereul lui Dumnezeu, Spiridon, i-a spus pricina și cerea de la dânsul sfat folositor. Iar el, mîhnindu-se cu sufletul pentru păcatul ei și pentru mîhnirea cea mare a bărbatului, a chemat pe femeie. Dar n-a

întrebat-o dacă a făcut păcat, de vreme ce martor nemincinos era însărcinarea și rodul ce se purta într-însa, zămislit din fărădelege; ci, i-a zis ei: „Pentru ce ai călcat credința bărbatului tău și ai adus ocară casei tale?”. Iar femeia, pierzându-și rușinea, a îndrăznit a minți, zicând că nu de la altcineva a zămislit, ci de la al său bărbat. Iar cei ce auzeau, se mâniau asupra ei mai mult pentru minciună, decât pentru desfrânare și îi ziceau: „Douăsprezece luni n-a fost bărbatul tău acasă și cum zici că de la bărbatul tău ai zămislit? Au poate rodul cel zămislit să zăbovească în pântece douăsprezece luni și mai mult?”. Iar ea întărea, zicând: „Cel ce s-a zămislit în pântece aștepta întoarcerea tatălui său ca să vină acasă din calea cea depărtată și pruncul să iasă din pântecul meu”.

Acestea și mai multe mințind și pe toți biruindu-i prin cuvintele sale, a ridicat gâlceava, ca și cum ea ar fi fost clevetită și năpăstuită. Iar bărbatul cel blând, Sfântul Spiridon, aducând-o spre pocăință, i-a zis: „O! femeie, de vreme ce în mare păcat ai căzut, îți stă înaintea și pocăință mare, pentru că ți-a rămas nădejde de mântuire; căci nu este vreun păcat care să biruiască milostivirea lui Dumnezeu. Însă văd că prin desfrânare ai născut deznădăjduire, iar prin deznădăjduire, nerușinare. Deci cu dreptate este ca să primești vrednica

răsplată după faptă ta, pătimind grabnică pedeapsă, însă dându-ți-se loc și vreme de pocăință. Acestea grăim ție de față că nu va ieși din pântecul tău pruncul acela până când nu vei mărturisi singură păcatul, adevărul neacoperindu-se cu minciuna, ceea ce și orbii, precum se zice, pot să o vadă”.

Aceste cuvinte ale sfântului, degrabă au venit la săvârșire. Căci, apropiindu-se vremea nașterii, au venit asupra femeii aceleia dureri cumplite, care îi muceau pântecul foarte rău, ținându-se pruncul în pântec. Însă fiind cu inimă împietrită, n-a voit să-și mărturisească păcatul său și într-acea cumplită durere a murit, neputând să nască. De acest lucru înștiințându-se, arhiereul lui Dumnezeu a lăcrimat și se căia, căci cu acest fel de pedeapsă a judecat-o pe ea și zicea: „Nu voi mai face judecată între oameni, dacă cuvântul cel zis de mine se împlinește așa degrabă între dânșii cu fapta”.

Iată, am spus despre femeia cea rea care a lepădat certarea sfântului și n-a ascultat sfătuirea cea de folos. Se va povesti acum și despre o altă femeie bună.

O femeie cu numele Sofronia, cu bun obicei și binecredincioasă, avea un bărbat necredincios,

care ținea de credința păgânească. Deci femeia aceea s-a dus degrabă la arhiereul lui Dumnezeu, Spiridon, și i-a spus necazul, rugându-l cu dinadinsul să se sârguiască și să întoarcă pe bărbatul ei la sfânta credință. Omul acela avea prietenie cu Sfântul, ca vecin și cinstea pe fericitul, iar uneori mergeau unul la casa altuia, precum este obiceiul vecinilor.

Odată șezând la masă Sfântul Spiridon cu mai mulți vecini și cu acel necredincios, fericitul a zis unuia din cei ce slujeau, în auzul tuturor: „Iată, stă la porți un vestitor trimis de slugă care păzește turma mea, ca să-mi spună că, dormind el, s-au prăpădit toate dobitoacele, rătăcindu-se prin munți. Deci, mergând, spune-i robului meu ce a fost trimis, că acum le-a aflat pe toate într-o peșteră și nici un dobitoc din turmă n-a pierit”. Deci a mers sluga aceea și a spus trimisului cuvintele Sfântului Spiridon. Trecând puțină vreme și încă nesculîndu-se de la masă, alt vestitor a venit de la acea slugă, spunând că întreaga turmă s-a aflat.

Auzind acestea acel necredincios de la masă, se mira foarte, că Sfântul Spiridon toate le vedea înainte pe cele de departe și pe cele de aproape și parându-i că acesta este ca un Dumnezeu a vrut să-i facă aceea ce cândva licaoniții au făcut lui

Barnaba și lui Pavel; adică să aducă tauri și cununi și să-i aducă jertfă. Iar sfântul a zis către dânsul: „Nu sunt eu Dumnezeu, ci slugă a Lui; eu sunt pățimaș asemenea ție, iar dacă vezi că știu cele ce se lucrează departe, acestea îmi dăruiește Dumnezeu meu, întru care și tu, de vei începe a crede, vei cunoaște care esta tăria și puterea Lui cea atotputernică”.

Atunci, iubitoarea de Hristos, Sofronia, aflând vreme, sfătuia pe bărbatul său cu multe cuvinte, ca să se lepede de necurăția păgânească, să cunoască pe Unul, adevăratul Dumnezeu, și să creadă întru Dânsul. Și așa, cu darul lui Hristos, a întors pe cel necredincios la sfânta credință, l-a luminat cu Sfântul Botez și s-a mântuit bărbatul acela necredincios prin femeia sa credincioasă, precum grăiește Sfânta Scriptură.

Se povestește despre smerenia cuviosului, că fiind atât de mare arhieru și făcător de minuni, nu se socotea a fi umilit păstorind oile cele necuvântătoare, singur ostenindu-se pentru dânsule. Odinioară, năvălind tâlharii noaptea la ocolul dobitoacelor, au furat câteva din ele și voiau să iasă. Dar Dumnezeu, iubind pe plăcutul Său și păzind puțina lui avere, a legat pe acei tâlhari cu legături tari și nevăzute, încât nu le era cu puțință a ieși din ocol și astfel au fost ținuți până dimineața.

Făcându-se ziuă, a venit sfântul la oi și văzând pe tâlhari legați cu puterea lui Dumnezeu, având mâinile înapoi și picioarele nemișcate, i-a dezlegat cu rugăciunea. Apoi mult învățându-i pe dânșii să nu poftească ale celui străin, ci din osteneala mâinilor lor să se hrănească, le-a dat câte un berbec, zicând: „Luați aceasta, ca să nu fie în zadar osteneala voastră și privegherea cea de toată noaptea”. Apoi i-a slobozit pe dânșii în pace.

Un negustor, din aceeași cetate se obișnuise a lua de la sfânt aur pe datorie pentru negustorie și, după ce se întorcea de la negustoria sa, îi aducea ceea ce lua pe datorie și-i poruncea sfântul să-l pună el singur în lada aceea din care lua. Astfel, sfântul nu lua seama de averea cea vremelnică, necercetând cu tot dinadinsul dacă acela, luând singur aur cu binecuvântarea lui, apoi iarăși aducând și punându-l înapoi de unde îl lua, i se binecuvânta negustoria lui.

Odată, robindu-se cu iubirea de aur, n-a pus în ladă aurul pe care îl adusesese și-l tănuia la sine, iar înaintea sfântului a mințit, zicând că l-a pus. Dar în puțină vreme a sărăcit negustorul acela, pentru că aurul cel tănuit nu numai că nu i-a făcut nici un câștig, ci și marfa care era a lui a prăpădit-o și ca un foc în taină i-a risipit averea lui. Deci, sărăcind negustorul acela, a venit iarăși la sfânt și

i-a cerut să-i dea aur pe datorie. Iar sfântul l-a trimis în camera sa la ladă ca să-și ia singur, zicând: „Mergi și ia, dacă ai pus acolo ceea ce ai luat”.

Acela mergând și negăsind aur, s-a întors la sfânt deșert. Sfântul i-a zis: „Cu adevărat, frate, până acum, afară de mâna ta, n-a fost alta în ladă; deci, de ai fi pus atunci aurul, acum iarăși ai fi luat”. Iar acela, umplându-se de rușine, a căzut la picioarele sfântului, cerându-și iertare. Sfântul l-a iertat și l-a învățat să nu mai poftască ale celui străin, nici să-și încarce sufletul cu vicleșugul și minciuna; pentru că dobânda care se câștiga cu nedreptate, nu este dobânda, ci adevărată pagubă.

Odată, s-a făcut adunare de episcopi în Alexandria, pentru că patriarhul de acolo, chemând pe toți episcopii de sub stăpânirea lui, voia cu rugăciune de obște să sfarme toți idolii păgânești, fiind încă mulțime de idoli acolo. Deci, săvârșindu-se multe rugăciuni cu sârguință către Dumnezeu, sobornicește și deosebi, au căzut toți idolii din toată cetatea și din cele dimprejur, numai un idol mai vestit a rămas întreg la locul său. Rugându-se mult patriarhul, cu mâhnire pentru sfărâmarea aceluia idol și stând el noaptea la rugăciune, i s-a arătat o vedenie dumnezeiască, poruncindu-i să nu se întristeze pentru nesfărâmarea idolului, ci să

trimită degrabă în Cipru să cheme pe Spiridon, episcopul Trimitundeii, căci pentru el s-a lăsat idolul acela, ca să se sfărâme cu rugăciunea lui. Patriarhul, scriind îndată Sfântului Spiridon, carte cu rugăminte, chemându-l în Alexandria și vestindu-i pricina chemării, a trimis degrabă pe cineva în Cipru. Sfântul, primind scrisoarea aceea și citind-o, s-a suit degrabă în corabie și a pornit spre Alexandria.

Sosind corabia la țărmul cel vestit al Alexandriei, care se numește Neapoli, și ieșind sfântul din corabie, îndată s-a sfărâmat idolul acela din Alexandria, cu multe jertfelnice, din care pricină s-au înștiințat oamenii de acolo despre venirea lui Spiridon; căci când s-a spus patriarhului că idolul s-a sfărâmat, îndată a zis către ceilalți episcopi: „O! prieteni, Spiridon al Trimitundeii se apropie”. Iar ei, pregătindu-se, au ieșit întru întâmpinarea lui, primindu-l cu cinste și s-au bucurat de venirea acestui mare făcător de minuni la dânsii și luminător al lumii.

Pentru acest sfânt și mare părinte Spiridon, istoricii bisericești Nichifor și Sozomen pomenesc și aceasta: „El era foarte sânguitor în păzirea rânduielii bisericești și spre păstrarea neștirbită a dumnezeieștii Scripturi, neschimbând nici un cuvânt din cele scrise în sfintele și cele fără de

prihană cărți”. Odată, s-a întâmplat un lucru ca acesta: S-a făcut în Cipru adunarea episcopilor din insula aceia, pentru unele trebuințe bisericești, între care era și Sfântul Spiridon și episcopul Trifilie, cel mai sus pomenit, care era iscusit în înțelepciunea cărții - pentru că multă vreme în vârstă tinereților sale a petrecut la Vârât, învățând scriptură și înțelepciunea; pentru aceasta l-au rugat părinții că să spună cuvânt de învățătură în biserică poporului.

Învățând el poporul, s-a întâmplat în biserică, a aduce la mijloc cuvintele lui Hristos cele zise către slăbănog, care sunt scrise la Sfântul Evanghelist Marcu, adică: Scoală-te și-ți ia patul tău. Iar Trifilie n-a zis pat, ci în loc de pat a zis culcuș, adică: „Scoală-te și-ți ia culcușul tău”. Acestea auzind Sfântul Spiridon, s-a sculat de la locul său, nesuferind să audă schimbarea cuvintelor lui Hristos și a zis către Trifilie: „Au doară tu ești mai bun decât cel ce a zis pat, de te rușinezi de cuvintele Lui?”. Acestea zicând, a ieșit din biserică înaintea tuturor și n-a făcut un rău cu acestea, deși era prea simplu cu învățătura; căci pe Trifilie, care se îngâmfă cu frumusețea vorbirii sale, rușinându-l puțin, l-a învățat smerita înțelepciune și blândețea. Deci fericitul Spiridon era foarte cinstit de toți, ca cel ce era mai bătrân cu anii, mai slăvit cu viața și mai întâi cu scaunul, cum și

făcător de minuni prea ales; pentru aceea fiecare lesne putea să se rușineze de fața și de cuvântul lui.

Se mai spune și despre o altă minune a Sfântului Spiridon. Mergând Sfântul Spiridon la Sfântul Sinod cel dintâi, a toată lumea de la Niceea și, rămânând la o gazdă oarecare, pizmăreții arieni au tăiat noaptea în taină capetele celor doi cai ai lui, pe care îi avea cu sine la drum. Făcându-se ziuă și văzând sluga lui răutatea ce se făcuse de eretici, a spus Sfântului Spiridon. Iar el, nădăjduind spre Dumnezeu, a poruncit slugii ca să pună capetele tăiate la locul lor și slugă, făcând degrabă ceea ce i se poruncise, a lipit capul calului celui alb, din greșeală, la cel negru și al celui negru la cel alb și îndată au înviat caii și au stat pe picioarele lor. Apoi a mers Sfântul Spiridon cu dâșii pe drumul său. Poporul se mira văzând un lucru ca acela, cum calul cel negru are cap alb și calul cel alb are cap negru, de care minune ereticii s-au rușinat.

Atâta dar și mila lui Dumnezeu erau peste cuviosul acesta, încât în vremea secerișului, în arșița soarelui, sfântul său cap se arăta plin de rouă răcoroasă, ce se pogora de sus, care lucru s-a arătat în anul cel din urmă al vieții sale. Căci ieșind împreună cu secerătorii la seceriș - pentru că era smerit și lucra cu mâinile sale, nemîndrindu-se de

înălțimea dregătoriei - și secerând holda sa, deodată, în ceasul cel mai cumplit al arșiței, s-a rourat capul lui, precum odinioară lina lui Ghedeon; de care lucru toți s-au minunat și s-au mirat. După aceasta toți perii capului său s-au schimbat și unii s-au făcut galbeni, alții negri, iar alții albi; singur Dumnezeu știe pentru ce s-a făcut aceea și ce însemna. Iar sfântul, pipăind capul cu mâna sa cea dreaptă, a spus celor ce erau acolo, cum că s-a apropiat vremea despărțirii sale de trup și-i povățuia pe toți la fapte bune, iar mai vârtos spre dragostea lui Dumnezeu și către aproapele.

După aceasta, trecând nu multe zile, sfântul și dreptul său suflet l-a dat în mâinile Domnului său, Căruia cu adâncă cuvioșie și cu dreptate i-a slujit toată viața sa; apoi a fost îngropat cu slavă în biserica Sfinților Apostoli, care este în Trimitunda, unde s-a orânduit a se săvârși pomenirea lui în toți anii, făcându-se multe minuni la mormântul său, întru slava minunatului Dumnezeu, Celui preamărit întru toți sfinții Săi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, Căruia I se cuvine și de la noi slavă, mulțumire, cinste și închinăciune în veci. Amin.

